

Про вшанування пам'яті Великого Українця

Валентина Кравченко,

кандидат філологічних наук,

доцент Запорізького національного університету

Оксана Єременко,

кандидат філологічних наук,

доцент Сумського державного педагогічного університету

імені А. С. Макаренка

Дні з 9 березня по 22 травня називаємо шевченківськими. Цьогорічне святкування – особливе, бо знаковою є сама дата – 200 років від дня народження Тараса Шевченка – поета і художника, громадянина, українця, який є символом нації, бо події в країні, боротьба нашого народу за власну гідність, право визначати свої майбутнє, безсумнівно, мали тривкий зв'язок із його пророчим словом.

Не тільки в Україні, а й у всьому світі інтерес до життєтворчості Тараса Шевченка зростає. Це геній на всі віки, на всі часи. Шевченкове слово підбадьорливо звучало на Майдані: *«Борітеся – поборете! / Вам Бог помагає!»*. Актуальні й нині знані ще зі школи слова: *«Схаменіться! будьте люди, / Бо лихо вам буде!»*.

Під назвою твору «Сон» автор написав слово «комедія», яка розігрується й сьогодні: *«Той мурує, той руйнує, / Той неситим оком / За край світа зазирає, / Чи нема країни, / Щоб загарбать і з собою / Взять у домовину»*. Хіба ж не пророче звучать його слова й сьогодні?!

Процес самоствердження України як держави ще не завершився.

Петро Ребро у своєму останньому вірші писав, що вітчизна – його рідна Україна – сьогодні поранена, а ювілей Тараса Шевченка звучить як тризна. Однак віриться, що «встане Україна – світ правди засвітить».

У ці березневі дні згадують поета і на наукових конференціях різних рівнів. Одна з таких конференцій відбулася в Мюнхені, центрі Баварії, під егідою німецько-українського наукового об'єднання імені відомого професора Юрія Бойка-Блохін (Мюнхен), фонду й музею родини Блохін, що знаходяться в Переяслав-Хмельницькому державному університеті ім. Григорія Сковороди (ректор Віктор Коцур, Україна), Спільки української молоді в Німеччині (голова Симон Шупер).

VII Міжнародна наукова конференція «Тарас Шевченко в Україні та в Європі» під гаслом «Не вмирає душа наша, не вмирає воля...», що відбувалася 7-12 березня 2014 року, об'єднала науковців і гостей з різних країн – Німеччини, України, Польщі, Татарстану. Всі ми були єдиною родиною, що сповідувала мир і співдружність, переймалася загрозливою політичною ситуацією в Україні.

З вітальним словом до науковців звернулися голова оргкомітету, академік Академії Наук Вищої Школи України, доктор, професор, президент ННУО Даріяна Блохін, ректор Українського Вільного Університету професор, доктор Ярослава Мельник і доктор Едда Шиндлер. Гостями конференції були німці, які знають

українську мову: доктор Людвіг Вайль, доктор Едда Шиндлер, доктор Марк Даггов, доктор Ярослав Крик, професор Гергард Май.

На пленарному засіданні Шевченківської конференції було презентовано меморіальну дошку «На вшанування 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка 1814-1861», яку виготовив із чорного граніту полтавський майстер, доброчинець, відомий в Україні та за її межами, член Ради підприємців м. Полтави Вадим Голобородов. Біля портрета Т. Шевченка викарбувано його поетичні рядки «І оживе добра слава, слава України...».

Ініціаторами виготовлення дошки та організаторами вшанування ювілею Т. Шевченка меморіальною дошкою в Німеччині стали учасники конференції. Імена науковців та керівників їхніх навчальних закладів буде внесено в історичний реєстр: Оксана Єременко, к. філол. н., доцент кафедри української літератури Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка (ректор – проф. Анатолій Кудренко); Тетяна Конончук, к. філол. н., проф., завідувач кафедри української філології та суспільних наук Академії адвокатури України в м. Києві (ректор – проф., член-кореспондент Академії правових наук України Тетяна Варфоломєєва); Валентина Кравченко, к. філол. н., доцент кафедри української літератури Запорізького національного університету (ректор – проф. Микола Фролов); Олеся Лазаренко, к. філол. н., ст. наук. співробітник Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні в м. Києві (директор – академік НАН України Віталій Склярєнко); Галина Макар, викладач кафедри гуманітарних наук Закарпатського інституту Малої академії управління персоналом (ректор – к. іст. н., доц. Володимир Данищук); Євген Савенко, голова Товариства «Вербиченька», кавалер ордена «За заслуги» III ступеня з м. Нижнекамська (Татарстан); Валентина Шемчук, заслужений працівник культури України, голова Полтавського обласного відділення Міжнародної організації «Жіноча громада» (голова МО «Жіноча громада» – Марія Драч); Оляф Щепінський, докторант Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині (Польща).

Таку ж дошку роботи Вадима Голобородова з написом німецькою мовою на вшанування 220-річного ювілею від дня народження за сприяння вище названих імен науковців, очільників громадських об'єднань, Центральної Спільки Українців у Німеччині (zareestrowana в Берліні) та її голови Людмили Млош буде встановлено на Українському будинку в Берліні. Ця ініціатива

підтримана Посольством України у Федеративній Республіці Німеччини.

Від консисторії Харківсько-Полтавської єпархії Української автокефальної православної церкви, Преосвященного владики Афанасія Валентина Шемчук, член організації конференції з української сторони, передала німецько-українському науковому об'єднанню ім. проф. Юрія Бойка-Блохину ікону Миколая Чудотворця.

Окрасою зали засідань Українського дому греко-католицької церкви, де відбувалася конференція, були дві виставки: старовинні рушники XVIII – XIX ст. із приватної колекції Любові та Душана Владики (Мюнхен) та «Вінок Тарасові Шевченку» – малюнки школярів Решетилівської та Полтавської шкіл мистецтв «Мала академія мистецтв імені Раїси Кириченко», дитячої художньої школи, які привезла в далеку Німеччину Валентина Шемчук.

У ході роботи конференції були заслухані доповіді: «Тарас Шевченко в книжці К. Паустовського «Тарас Шевченко» та «Ю. Бойко-Блохін – засновник шевченкознавства в Німеччині» (Даріана Блохін, доктор, професор (Мюнхен); «Кобзар» – Євангеліє від Тараса Шевченка» (Тетяна Конончук, к. філол. н., професор Академії адвокатури України (Київ, Україна); «Художня рецепція образу Т. Шевченка в романі У. Бекбаулова «Тарас на Аралі» (Валентина Кравченко, к. філол. н., доцент Запорізького національного університету (Запоріжжя, Україна); «Цензурна історія першої збірки «Кобзар» Т. Шевченка в Росії на початку XX століття» (Галина Макар, викладач кафедри гуманітарних наук Закарпатського інституту Міжрегіональної Академії управління персоналом (МАУП), Ужгород); «Шевченко в Казані. Минуле і сьогодні» (Євген Савенко, голова Товариства «Вербиченька» (Нижнекамськ, Татарстан); «Українське державотворення за Шевченком» (Тарас Федорів, магістр, докторант УВУ (Мюнхен); «Античні образи в поезії Т. Шевченка» (Ольга Турган, д. філол. н., професор Запорізького державного медичного університету (Запоріжжя, Україна); «Традиції Т. Шевченка у творчості Олександра Олеся» (Ірина Чернова, к. філол. н., доцент Запорізької державної інженерної академії (Запоріжжя, Україна).

Мовознавчі доповіді також мали широку проблематику: «Поліваріантність розв'язок однотипних баладних модифікацій Миколи Костомарова і Тараса Шевченка» (Оксана Єременко, к. філол. н., доцент Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка (м. Суми, Україна); «Полум'яне слово Тараса Шевченка: засоби мовної експресії у польському перекладі поеми «Єретик» (Олеся Лазаренко, к. філол. н., старший науковий співробітник Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України (м. Київ); «Дерево як символ в образотворчості Т. Шевченка» (Мар'яна Левицька, к. мистецтв., науковий співробітник Інституту народознавства НАНУ (м. Львів, Україна); «Тихий рай» як парадигма спільноти народів у вірші Т. Шевченка «До поляків» (Оляф Щепінський, докторант Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині (Польща); «Полтавськими шляхами Тараса Шевченка» (Валентина Шемчук, заслужений працівник культури, член Національної спілки журналістів, голова «Жіночої громади» (м. Полтава, Україна).

Гостинна німецька земля дала прихисток людям різних національностей: на вулицях Мюнхена чулась японська, арабська, корейська, українська, російська, китайська, індійська, татарська мови – і всі ми могли порозумітись між собою. Вихідці з різних країн, які живуть у Німеччині, бережуть знання своєї рідної мови і почуваються патріотами далеко від батьківщини. Згадаймо відоме Шевченкове: *«І чужому навчається, / Й свого не цурається. / Бо хто матір забуває, / Того Бог карає...»*.

Про трагічні сторінки історії України нагадала нам могила Степана Бандери, прах якого покоїться на німецькій землі, на цвинтарі Вальдфрідоф. Приємно, що могила українського провідника не забута: на ній пломеніє лампадка; підняли кольорові голівки весняні первоцвіти, посаджені чиймись дбайливими руками; важкий бетонний хрест прикрашено жовто-блакитною стрічкою і пам'ятним значком «Учасник майдану». І розітнула тишу тужлива пісня українських емігрантів на слова Б. Лепкого «Чуєш, брате мій». Бентежили серця слова і мелодія, злиті воедино, – і стрункішали постаті, гордо розправлялись плечі, бо ми – українці!

Коли милувались картинами Рафаеля і Рубенса, Рембрандта і Дюрера в Пінакотеці, оглядали виставку машин у музеї БМВ чи замки Людовіка II, крокували доріжками сучасного стадіону «Альянс-Арена», споглядали вечірній Мюнхен на Марієнплаці, і навіть перебуваючи в маленькому, але відомому всьому світу містечку Дахау, що й нині жахає спогадами очевидців, крематорієм, бараками колишнього концтабору, ми подумки молились за Україну, за недоспівані пісні і незустрінуті світанки Лицарів Небесної Сотні.

Відзначення ювілейної дати 200-річчя від дня народження Т. Шевченка припало на важкі часи для України. І нам, як ніколи, потрібна сила Шевченкового слова, його міцна віра в те, що *«Встане Україна. / І розвіє тьму неволі...»*. Це віра в історичну справедливість як «Божу правду».

Сьогодні Україна самостверджується, повертає собі національну самосвідомість і гідність під знаком Т. Шевченка, надихається його заповітом:

*Свою Україну любіть,
Любіть її... Во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.*